

11 кл.

Лекція 6 : Президент Леонід Кучма 1994-2004

- 1994, Леонід Кучма виграє вибори на президента України
- Одержує більшість голосів з східної та полудневої України
- Виступає за дві державні мови
- За зближення України і до Європи і до Москви
- Листопад 1994 – договір України, Російської Федерації, США і Великої Британії підписаний в Будапешті. Цей договір забороняє Україні користуватися ядерною зброєю, та віддає РФ увесь ядерний арсенал України (третій найбільший у світі). В заміну, Україна дістає мільйони доларів економічної допомоги, допомоги в секторі енергії, допомоги із вичищенням Чорнобильського АЕС. Рівнож, Україна одержує запевнення від усіх підписаних про недоторкальність території, суверенності та кордонів України.
- Чорноморський флот розділено між Україною та РФ у 1997 р.
- Торговельні відносини між Україною та РФ стають ближчими, особливо через договори про достачання природного газу та нафти з Росію в Україну.
- Закони прийняті Верховною Радою між 1994-2004:
 - Прийняття і прискорення приватизації державних підприємств
 - Земельна реформа
 - Самостійна (не російська) валюта – гривня
 - Конституція України прийнята в 1996 р.
- Як і за президента Кравчука, період 1994-2004 показується добою бурхливого та неостаточного (ineffective) уряду, який не може вдержати прем'єра міністрів, чи міністрів, які часто зрезигнують, кидаючи державу у політичну кризу.
- Проблеми:
 - економіка в застою (stalled)
 - зруйнований індустріальний сектор
 - не має української течії в науці, пресі, культурі
 - велике безробіття
 - мафія
 - олігархи
 - корупція та масове хабарництво
 - населення виїжджає за кордон на заробітки

- не поправлено саркофат над реактором Но. 4 в Чорнобилі
- не полагоджено із занечищенням довкілля, яке залишене з радянських часів, а навпаки, додається до знищення довкілля

□ Позитиви:

- деякі приватні бізнеси доводять до великого домашнього та заграничного зросту
- зріст декількох престижних приватних університетів, нап. Києво-Могилянський Університет, Островський Університет, Український Католицький Університет

- В 1999 Кучма виграє вибори на президента вдруге, проте підчас виборів з'являється багато виборчих нерегулярностей
- Хаос у Верховній Раді продовжується, або навіть погіршується
- Арешт колишнього прем'єр міністра Лазаренка у Каліфорнії, створює міжнародний скандал, але мало ефекту в Україні. Він засуджений на 17 років в'язниці, і висидів 7, за корупцію, крадіж понад \$200 мільйонів з Укр. Держави, і.т.д.
- В 2000 вибирають президента центрального банку, і бувшого міністра економіки, Віктора Ющенка прем'єр міністром
- Ющенко творить добрий кабінет міністрів, але скоро починаються сварки, оскарження та уряд перестає ефективно діяти
- Стабілізується економія, податкова система, інфляція поважно зменшується, нарешті іде вперед земна реформа,
- Юля Тимошенко, міністр енергії, провадить успішні договори із Москвою, про достаток газу і нафти для України на довгі роки по знижених цінах, у заміну за перехід газу з РФ в Європу
- Але, про-російська політика Кучми, і вплив нового президента РФ В. Путіна є дуже ясний в Україні. Путін часто вимагає в Кучми уступи (concessions).
- Спілка Незалежних Держав (СНД- Post-Soviet Alliance of Nations) переходить на економічну спілку, якою більше і більше провадить Москва і російські олігархи
- Російська мова переважає в школах, газетах, радіо, телебаченню, книжках, кіно, і в щоденному ужитку, навіть у Верховній Раді

- Корупція і хабарництво набирають колосальних розмірів. Олігархи і члени Верховної Ради і уряду багатіють, а пересічні українці бідніють
- В 2000 р. без відома пропадає журналіст, київлянин, та засновник блог-газети «Українська Правда», Георгій Гонг'адзе. В його газеті постійно появлялися статті про корупцію нечесних урядовців, та гостра критика президента та уряду, якого теж оскаржував у корупції. Його критика доводила до кризи в уряді, і під наказом Кучми (скрито і таємно) СБУ вбило Гонг'адзе. Його безголове тіло знайдене 2 місяці пізніше, а судова розправа закінчилася аж в 2005 р. Більшість звинувачених не були арештовані і суджені.
- Скандал провадився аж до закінчення Кучми другого терміну як президент, і демонстрації проти Кучми в 2004 перетворилися у Помаранчеву Революцію, коли Кучма проголосив що підтримує Віктора Януковича на президента, і коли Путін теж проголосив свою підтримку і фінансову допомогу виборчі кампанії Януковича. Коли в листопаді 2004 отруєно опозиційного кандидата, Віктора Ющенка, революція скріпилася.
- Вибори з кінцем листопада 2004 виграв Янукович, хоча міжнародні очевидці та обсерватори з OSCE, ООН та різних держав проголосили масові фальсифікації в голосуванні. На Майдан у Києві вийшла молодь, культурні діячі (особливо поп і рок музиканти), політичні та церковні діячі і протягом грудня без упину йшли протести проти Кучми та виборів. і Верховна Рада і Верховний суд рішили не визнати вибори листопада, і провести другу туру виборів з кінцем грудня 2004.
- Кучма не відважився ужити зброю чи тяжкої тактики проти демонстрантів на Майдані.
- 26 грудня 2004, український народ вибрав Віктора Ющенка президентом. Він склав присягу президента 23 січня 2005.